

Sosiaalialan AMK verkosto

Sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen verkostotyöryhmä

Kokous

Aika:

perjantai 11.2.2022 kello 12–13.25

Paikka:

Teams

Osallistujat:

Arla Cederberg, Arcada amk
Sari Järvenpää, Centria amk
Jari Helminen, Diakonia amk (pj./siht.)
~~Marja Katiske~~, Diakonia amk
Sirpa Ylikeralä, Hämeen amk
Tuija Ketola, Jyväskylän amk
~~Tarja Tapio~~, Jyväskylän amk
Seija Nissinen, Kaakkois-Suomen amk
~~Tuomo Paakkonen~~, Kaakkois-Suomen amk
~~Sanna Nurmiainen~~, Lab amk
Heli Määttänen, Metropolia amk
Katja Ihamäki, Metropolia amk
Nadja Suomela, Novia amk
Harriet Tervonen, Oulun amk
Tuula Niskanen, Savonia amk
Elina Kangasluoma, Seinäjoen amk
~~Tua Niemelä~~, Seinäjoen amk
~~Anne Merta~~, Turun amk
Heidi Blom, Vaasan amk

Asialista

1. Tervetuloa ja osallistujat

Jari toivotti osallistujat tervetulleiksi

2. *Sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen osaamistavoitteet ja -sisällöt sosionomikoulutuksessa*

Sirpa Ylikeralä kertoi sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen osaamistavoitteista ja sisällöistä Hämeen ammattikorkeakoulun sosionomikoulutuksessa (esitysmateriaali Teamsissä).

3. Sosionomi (AMK) koulutuksen osaamisalueet ja niiden kehittämistarve sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen näkökulmasta

Syystoimintakaudella 2021 tarkastelimme, miten sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen osaamistavoitteita ja -sisältöjä on eri ammattikorkeakoulujen sosionomi (AMK) koulutuksen opetussuunnitelmassa. Sosionomikoulutuksen osaamisaluekuvaus (kompetenssit) on otettu käyttöön vuonna 2016 (ks. asialistan liite 1). Käydään (lähete)keskustelu siitä, *onko esitystä sosionomikoulutuksen osaamisaluista (kompetensseista) tarpeen kehittää (ajantasaistaa / päivittää tms.) sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen osaamisen näkökulmasta?* (Sosionomikoulutuksen osaamisaluekuvauksen (kompetenssien) kehittämistarpeita käsitellään ammattikorkeakoulujen sosiaalialan verkoston työvaliokunnan ja ns. koulutusjohdon kokouksessa 14.2.2022.)

Keskustelussa tuotiin esiin ...

- Osaamiskuvaus toimii, mutta
- Tulisiko *juridinen* osaaminen olla vahvemmin esillä kuvauksessa?
- Tulisiko *taloudellinen* osaaminen (talousosaaminen) olla vahvemmin esillä kuvauksessa (talous osana osallisuutta)?
- Tulisiko kuvauksessa olla vahvemmin esillä *yhteiskunnallinen lukutaito*?
- Tulisiko esityksessä olla mukana *edunvalvonnan / asioimisajon* näkökulma osana asiakastyötä ja rakenteellista työtä (yksilön, ryhmän ja yhteisön asioiden ajo)? (rakenteellisen sosiaalityön viitekehys olisi kyllä tärkeä, esim. tiedolla johtamisen näkökulmasta)
- Puuttuuko osaamiskuvauksesta *hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden* edistämisen osaaminen (hyte) (ennaltaehkäisevän työn, varhaisen tuen, hyvinvointivaajeisiin vastaaminen ym. näkökulmat)? Tarvetta myös *elintapaohjauksen* osaamiselle tarvetta toimintakyvyn näkökulmasta?
- Palvelujärjestelmäosaamisessa voisi olla vahvemmin *monialainen ja -ammattillinen / monitoimijainen* yhteensovitettu työskentely ja palvelut. Verkostomainen toiminta.
- Tulisiko *palveluohjaus* olla vahvemmin esillä?
- Puuttuuko osaamiskuvauksesta *kuntoutuksen / kuntouttavan* työn osaaminen? (toimintakyvyn ymmärtäminen kokonaisvaltaisesti)
- Tulisiko vahvemmin olla esillä *työllisyys / työllisyyden edistämisen* näkökulma?
- Tulisiko kuvauksessa olla esillä myös *sukupuolisensitiivisyys*? (Työllisyys-näkökulma on yksi, mutta kaikilla työelämä ei toki ole päämääränä.)
- Miten kuvaukseen kirjataan *digitaalisuus* vahvemmin (digitaalisten laitteiden toimiva ja järkevä käyttö)?
- Tutkimuksellinen kehittämis- ja innovaatio-osaaminen: Tähän kohtaan voisi ehkä selitysosioon nostaa *luovuus- ja päätöksentekotaidot*.
- Tulisiko esityksessä olla esillä vahvemmin *vaikuttavat menetelmät* (innovatiivisten menetelmien lisäksi vaikuttavat menetelmät)?

- Miten saadaan kirkastettua sosiaaliohjauksen tehtävissä toimivien ja sosiaalisen kuntoutuksen tehtävissä toimivien osaamisen ja tehtäväkokonaisuutta?
 - o Sosiaaliohjaus ja sosiaalinen kuntoutus esille kuvaukseen
- Ryhmä kannatti osaamiskuvauksen päivittämistä.

4. Sosiaaliohjausta ja sosiaalista kuntoutusta käsittelevä julkaisutoiminta

Syystoimintakaudella 2021 käytiin alustavaa keskustelua ammattikorkeakoulujen yhteisjulkaisusta, jossa muun muassa sosiaaliohjausta ja sosiaalista kuntoutusta käsiteltäisiin sosionomien osaamisen ja työelämään sijoittumisen näkökulmasta. Asia jäi ”hautumaan” sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen verkostotyöryhmässä. Sovittiin, että asiaan palataan vuoden 2022 ensimmäisessä kokouksessa. Ryhdytäänkö tekemään julkaisuja sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen teemoista, jos ryhdytään: ketkä kirjoittavat, mitä teemoja, millaisia kirjoituksia (artikkeleja yhteisjulkaisuun, blogeja tms.), mikä aikataulu jne.

Julkaisun tekeminen sosiaaliohjauksesta ja sosiaalisesta kuntoutuksesta voisi olla kiinnostuneita (resurssit mietityttää): yhteisartikkeli artikkelikokoelmaan (kiinnostusta: Harriet, Heli, Tuija, Jari ...)

- Kohtaako koulutus ja sosiaaliohjauksen sekä sosiaalisen kuntoutuksen osaamistarpeet työelämässä

5. Sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen työryhmän toiminta vuonna 2022

Käydään keskustelu ja päätetään, mitä sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen verkostotyöryhmä tekee vuonna 2022 (mitä teemoja työestetään, miten niitä työestetään ja millä aikataululla)

Teema

- Sosionomikoulutuksen *painopistealueet / osaamiskärjet/ suuntautumis- /TKI-toiminnan keskeiset alueet/ ”palvelutoiminnan” alueet* ja niiden *yhteys tai yhteyden puute sosiaaliohjaukseen ja sosiaaliseen kuntoutukseen*
 - o Ammattikorkeakoulukohtaiset puheenvuorot 26.4.2022: Sirpa/ Hamk, Jari/ Diak (... ehkä Harriet ja Elina sekä Heidi ...)
- Sosionomikuvauksen mahdollinen päivittäminen ja sosiaaliohjauksen ja sosiaalisen kuntoutuksen tarkastelu, jos sosiaalialan amk-verkostossa tähän ryhdytään

6. Tiedoksi asiat

7. Muut asiat

Ammattikorkeakoulujen sosiaalialan verkoston verkostopäivä 16.3.2022, ilmoittautuminen 10.3.2022 mennessä, lisätiedot: <https://www.sosiaalialanamkverkosto.fi/>

8. Seuraava kokous

- tiistai 26.4.2022 klo 12–13.30
- syys toimintakaudella 2022 2–3 kokousta

Hyvää talven jatkoa ja kevään odotusta!

Liite 1

SOSIAALIALAN AMMATTIKORKEAKOULUTUKSEN KOMPETENSSIT

Hyväksytty sosiaalialan AMK-verkoston verkostokokouksessa Kuopiossa 29.4.2016

SOSIAALIALAN EETTINEN OSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa toimia ihmis- ja perusoikeussäädösten, sosiaalialan arvojen ja ammattieettisten periaatteiden mukaisesti
- ymmärtää oman ihmiskäsityksensä ja arvomaailmansa merkityksen asiakastyössä
- osaa toimia arvostiriitoja sisältävissä tilanteissa eettisesti perustellusti
- osaa edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa
- osaa asettua yhteiskunnalliselta asemaltaan haavoittuvassa asemassa olevien yksilöiden ja ryhmien puolelle

ASIAKASTYÖN OSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa luoda ammatillisen vuorovaikutus- ja yhteistyösuhteen sekä arvioida asiakkaan palvelutarpeita
- osaa tukea yksilöiden kasvua ja kehitystä sekä perheiden arkea ja perheenjäsenten keskinäisiä suhteita
- osaa osallistaen suunnitella, toteuttaa ja arvioida asiakkaan palveluprosessin
- tunnistaa hyvinvoinnin suojaavia- ja riskitekijöitä sekä osaa soveltaa ennalta ehkäisevän työn ja varhaisen tukemisen näkökulmia
- osaa tavoitteellisesti, voimavaraistaen ja osallisuutta tukien ohjata asiakkaita, asiakasryhmiä ja yhteisöjä
- osaa soveltaa ja arvioida asiakastyön teoreettisia työorientaatioita ja menetelmiä
- osaa toimia kulttuurisensitiivisesti ja moninaisuutta tukien asiakastyössä sekä edistää kulttuurien välistä vuoropuhelua
- osaa tehdä ohjaustyötä erilaisissa sähköisissä toimintaympäristöissä ja ohjata asiakkaita ePalvelujen käytössä
- osaa arvioida asiakastyötä ja dokumentoida sitä asiakaslähtöisesti

SOSIAALIALAN PALVELUJÄRJESTELMÄOSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa jäsentää hyvinvointiin ja kestäväan kehitykseen liittyviä paikallisia ja globaaleja haasteita sekä niiden vaikutuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon
- tuntee alan juridisen säädöspohjan ja osaa soveltaa keskeistä lainsäädäntöä
- hallitsee sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kasvatus- ja koulutuspalvelujen järjestämisen ja tuottamisen tavat sekä niiden ohjauksen ja valvonnan
- tuntee sosiaaliturvan ja hyvinvointipalvelujärjestelmät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla sekä hallitsee sosiaaliturvaohjauksen
- osaa sovittaa yhteen palveluita tarvelähtöisesti ja toimia muutoksen eteenpäin viejänä

- osaa toimia aktiivisena sosiaalialan asiantuntijana ja perustella asiakkaan etua sekä moniammatillisessa että monialaisessa yhteistyössä

KRIITTINEN JA OSALLISTAVA YHTEISKUNTAOSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- kykenee ammatilliseen kriittiseen reflektioon
- osaa analysoida epätasa-arvoa, huono-osaisuutta sekä hyvinvointia tuottavia kansallisia ja globaaleja rakenteita ja prosesseja sekä ehkäistä syrjäytymistä
- kykenee puolustamaan haavoittuvassa asemassa olevien ja vaiennettujen ihmisten etuja sekä tuomaan poliittiseen päätöksentekoon ja vastuullisille toimijoille tietoa kohtuuttomista elämäntilanteista
- tuntee julkishallinnollisen päätöksentekojärjestelmän ja osaa toimia sen toimintaperiaatteiden mukaan
- osaa edistää kansalaisten osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia sekä kykenee vaikuttamistyöhön eri toimijoiden kanssa

TUTKIMUKSELLINEN KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIO-OSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- kykenee innovatiiviseen ongelmaratkaisuun ja verkostotyöhön sosiaalialan kehittämisessä
- osaa kehittää kumppanuuslähtöisesti asiakastyön menetelmiä, työkäytäntöjä sekä palveluprosesseja
- osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida kehittämishankkeita
- osaa soveltaa tutkimus- ja kehittämismenetelmiä toimintakäytäntöjen kehittämiseksi
- osaa tuottaa ja arvioida tietoa hyvinvoinnin edistämiseksi
- osaa toimia tutkimus- ja kehittämistyön eettisten periaatteiden ja ohjeiden mukaisesti

TYÖYHTEISÖ-, JOHTAMIS- JA YRITTÄJYYSOSAAMINEN

Sosionomi (AMK)

- osaa toimia yhteistyökykyisesti monialaisessa tiimissä ja työyhteisöissä sekä kansainvälisissä ympäristöissä
- osaa toimia työyhteisön lähijohtajana
- tuntee keskeisen työlainsäädännön ja edistää työturvallisuutta
- osaa johtaa itseään sekä edistää omaa ja työyhteisön työhyvinvointia
- osaa arvioida työn laatua, tuloksia ja vaikutuksia
- tuntee talouden ja strategisen johtamisen merkityksen omassa työssään
- tuntee sosiaalialan yrittäjätoiminnan perusedellytykset

Lähde

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto. (2016, 29.4.2019). Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit. Hyväksytty sosiaalialan AMK-verkoston verkostokokouksessa Kuopiossa 29.4.2016.